כאן שהוליך והביא. הוה מלי לשנויי הא דקיימא לריש"א דסכינא והא דקיימא בחמצא: **אבישרא** ואטופרא. אבישרא משום ושם ואטופרא משום קנס: **פגימת** אוזן בבכור פגימת מום בקדשים. אילטריך תרוייהו פגימת אוזן בבכור לחמור עליו במדינה וקדשים אילטריך משום ערוה של נקבה דלא הוה בכלל בכור לי כמי אילטריך קדשים דלא נימא פגימת מום ליפסול מעל גבי המזבח הוה פחות מחנירא הלפורן והא דלא תניב בהדייהו פגימת מזבח ולימא ד' פגימות הן מליט למימר משום דפגימת מזבח בהדיא כתיב (דברים מ) אבנים שלמות תעלה דבקדשים כמי כתיב תמים לא משמע ממש בלא פגימה דבכמה מקומות לא חיישינן אם נתחך ממנו הבשר או הנעלם: וכמה

*סכין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה ושאין בה אלא פגימה אחת: [2]אוגרת פסולה מסוכסכת בשרה היכי דמיא "אוגרת" היכי דמיא "מסוכסכת"? א"ר *אליעזר אוגרת = משתי רוחות; מסוכסכת = מרוח אחת, מאי שנא משתי רוחות דמורשא קמא מחליש ומורשא בתרא בזע, מרוח אחת נמי חורפא דסכינא מחליש מורשא בזע? [1]דקאים ארישא דסכינא, סוף סוף כי אזלא מחלשא כי אתא בזע? [2]כגון שהוליך ולא הביא. אמר רבא ג' מדות בסכין אוגרת לא ישחוט ואם שחט שחיטתו פסולה מסוכסכת לא ישחוט בה לכתחלה ואם שחט שחיטתו כשרה [3]עולה ויורד בסכין שחט בה לכתחלה, א"ל רב הונא בריה דרב נחמיה לרב אשי אמרת לן משמיה דרבא מסוכסכת פסולה והא *(אמר רבא) מסוכסכת כשרה! לא קשיא כאן שהוליך והביא כאן שהוליך ולא הביא אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי דמיא לסאסאה מאי? אמר ליה: [4]מאן יהיב לן מבשריה ואכלינן? אמר רב חסדא מנין לבדיקת סכין מן התורה שנאמר [5]ושחטתם בזה ואכלתם, פשיטא כיון דכי נקב טריפה, בעיא בדיקה, לחכם קאמרינן, והאמר *רבי יוחנן לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם? מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא. במערבא בדקי לה בשימשא בנהרדעא בדקו לה במיא רב ששת בדק לה בריש לישניה רב אחא בר יעקב בדק לה בחוט השערה, בסורא אמרי: בישרא אכלה, בישרא לבדקה, אמר רב פפא [6]צריכא בדיקה אבישרא ואטופרא (*ואתלתא רוחתא) אמר ליה רבינא לרב אשי-אמר לן רב סמא בריה דרב משרשיא משמך דאמרת ליה משמיה דרבא: צריכא בדיקה אבישרא ואטופרא ואתלתא רוחתא אמר ליה אבישרא ואטופרא אמרי, ואתלתא רוחתא לא אמרי, איכא דאמרי אבישרא ואטופרא ואתלתא רוחתא אמרי, משמיה דרבא לא אמרי, רבינא ורב אחא בריה דרבא הוו יתבי קמיה דרב אשי אייתו סכין לקמיה דרב אשי לבדקה, אמר ליה לרב אחא בריה דרבא בידקא, בדקה אטופרא ואבישרא ואתלתא רוחתא, אמר ליה *יישר וכן אמר רב כהנא, רב יימר אמר אטופרא ואבישרא צריכא, אתלתא רוחתא לא צריכא מ"ט לא *א"ר זירא אמר שמואל ליבן סכין ושחט בה שחיטתו כשרה שחידודה קודם לליבונה וקשיא לן האיכא צדדין ואמרינן בית השחיטה מרווח רווח הכא נמי בית השחיטה מרווח רווח. אמר רב הונא בר רב קטינא אמר רבי שמעון בן לקיש שלש פגימות הן פגימת עצם בפסח, פגימת אוזן בבכור, פגימת מום בקדשים ורב חסדא אמר אף פגימת סכין, ואידך? בחולין לא קא מיירי, וכולן פגימתן כדי פגימת המזבח וכמה

סכין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה. ואין בה חילוק בין אוגרת למסוכסכת פסולה דמסוכסכת הייט שאין לפגימה אלא עוקץ אחד ועוקץ השני החלק במשחזת ומכשירין לה לקמן כי איכא חדא פגימה ב) בשהוליך ולא הביא אלא פגימה אור השחיטה בעוקץ משהגיע לסימנין*: והא דקיימא לריש"א דסכינא. שכשהגיע לעוקץ עדיין לא נחתכו הסור והבשר שיקבע העוקץ את הסימן בירידתו אבל כאן שיש פגימות הרבה אפילו כולן מסוכסכות עוקץ של פגם הראשון מחליש הסור והבשר והפגם השני בא לסימן וקורעו *והא דתנן (לקמן דף יח.) השוחט במגל קצר דרך הליכתה בין הלל מכשירין (ג) מפני שמגל קצר עוקלי הפגימות כפופים מאד ואין קורעים דרך הליכתם כלל אבל עוקץ שאינו כפוף קורע אפי' בירידתו ד) שהסימן יורד ממנו ונכנס לתוך הפגם מסוכסכת כשרה וכדמפרש ואזיל: מקום רוחות. שיש ב' עוקלים לפגם אחד לראשון ואחד לסופו ג) אוגרת לשון (משלי ו) אגרה בקצר מאכלה לשון אסיפה שאוגרת אליפורן לאוכה בין ב' עוקליה: מרוח אחת. שאין לפגימה אלא עוקץ אחד והשני החלק במשחזת ואינה אוגרת אלא ד) מסוכסכת הסכין והבשר ולשון סכסוך אנמשלי"ר בלע"ז כמו (ישעיה יח) וסכסכתי מצרים במצרים: מורשא קמא מחליש. עור ובשר לפני השני והשני בא ופוגע בסימן וקורעו: מורפא דסכינא. קודם שיגיע לפגם: מחליש. אמינגזש"מ בלע"ז כמו (כתובות דף מז.) חשלי דודי וכמו דחשלי מיניהו כלי זיין בפ' לפני אידיהן (ע"ז דף מז.) וכל עוקלי הפגם קורעין הן ואין מתחכין בו בפוגעו בו ובין כשהוא יורד ממנו כך שמעתי וכן היא שהרי שיטו סכין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה ואפי' מסוכסכת קאמר מדקמפליג בחדא בין אוגרת למסוכסכת ובמוכחא לא מפליג ומשמע אפילו כל עוקליה לגד אחד לגד ראש הסכין והוליך ולא הביא אלמא בירידתו נמי קורע: דקיימא לריש"א דסכינא. שכשהתחיל להוליך לא היה כח לסכין להחליש עד שעבר הפגם ואין כאן ספק שמא נגע העוקץ בסימן: שחיטתו כשירה. ה) וכדלוקמא (ג) בריש"א דסכינא וכשהוליך ולא הביא ואפ"ה לא ישחוט לכתחלה שמא יוליך ויביא: עולה ויורד. כגון שנפגמה פגם גדול והוחלקו העוקלים במשחזת והיי הסכין נמוך שם: מסוכסכת פסולה. אפי' דיעבד: דמיא לסאסאה. לריסט"ל זקן השבלים שאינו חלק כך סכין שאין פיה חלק אבל פגם אין לה אשפר"ל בלע"ז: ושחטתם בזה. בשאול כתיב ומדקאמר בזה ש"מ סכין בדק לשם: לא אמרו כו'. לאו מקרא ילפינן לה: בשמשא. עתיד לאפוקי אותה בשמש ורואין בחורה. מ"ר: ליבנא אחרינא הולך ומעמידה בשמש תורה למעלה ומסתכל בצילה של סכין ואם יש פגם בסכין ניכר הוא בגל שהחמה נמשכה בפגם: במיא. הופך חודה למטה ומוליכה על פני המים וטגמה מעט ואם יש פגם עוקץ עושה כמין חריץ במים בהליכתה ל"ל הופך חודה למעלה ולוחזה בידו בשיפוש ראשה למטה ומניף על חודה בהלכתו אם יש שם פגם ו) טפלים שם ואין יכולים ליגע עד ראשה. היא בהה לחתוך בשר לפיכך עיקר בדיקתה בבשר לו ברים ליגע לו בבשר אלבשו אם בשר זה פוגע בפגם כן יפגע בו בשר הסימן אבל בדבר אחר לא הויא בדיקה שמא דבר קשה עובר על פגם קטן ואינו מוגר ז) לו דבר שהוא רך יותר מדאי נכנס לתוך פגם קטן אע"פ שאין פגם לקלקל הסימן: אבישרא. בשר האלבש: ואתלתא רוחתא. בחמלא חודו ובגדדין שמא נפגם מובי חודה בגידה ונמחו הסימן בעוקץ ונקרע: יישר. יפה עשית: וכן אמר רב כהנא. דכך צריכה: כל הכא דאמר משמיה דפלוני לא שמעה ממנו אלא מאחרים שמע שקבלוה ממנו כי הא דרב אשי לא ראה את רבא משולם כדאמר בעבודה זרה (קדושין דף עב:) יום שמת רבא עלה רב אשי: אתלתא רוחתא לא צריכי. ואם יש שם פגם בגידה לא איכפת לן דאין לידי הסכין נוגעין בסימן מכיון שחתכו חודה של סכין הוא מתרוח לכאן ולכאן: שמירודה קודם לליבונה. קודם שיכינה הסימן בליבון הוא נחתך בחידוד: הא איכא לדדין. ח) שנכנו בגידי הסכין קודם שתגמר שחיטה והרי סימני מרפות עלדין בה כיון שהוטשן נגרף ואפ"ה קי"ל כרב אחא ורב כהנא ורב אשי וכולהו אמוראי דאמרי לריכא אבישרא ואטופרא ואתלתא רוחתא ואם שכח ולא בדק קודם שחיטה בודק לאחר שחיטה: ג' פגימות הן. לשיעור אחד: פגימת עלם בפסח. לעבור עליה בלאו"-לעלם לא תשברו בו": פגימת אוזן בבכור. להיות בו מום ליפסול עליו במדינה דהכן (בכורות דף ל.) כפגמה אזנו מן הסחוס וה"ה לשאר מומין של פגימה הנזכרים שם וקמייתא נקט: פגימת מום בקדשים. נקבות כגון חטאת ושלמים שיש בהם פגימות שאינן טהגות בבכורות וכדלהן התם בבכורות (דף לא:) כפגם ט) הזובח בבכור לא הערוה שפת בית הרחם של נקבה במקום הרחם ולא קשיא לינקט פגימת מום בקדשים וכולן בכלל דהא בכור בכלל כל הקדשים הוא לא תנא הכי ר"ל ליפסל מהקרבה הוא י) בכדי תגירת לפורן מיפסלא אבל מום גמור לא הוי ליפסל עליו במדינה דמומין הרבה פוסלין בבהמה ואין הבכור נשחט עליהן כדהכן (שם דף מא.) ואלו שאין שוחטין עליהם לא במקדש ולא במדינה כו' ולהכי תנא פגימת אוזן בבכור שהוכרח בבכורות לענין ליפסל במדינה: מזבח. שנפגם פסול כדילפינן בשחיטת קדשים בפרק קדשי קדשים (דף מז.) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וגו' וכי עליו אתה זובח אלא בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר והאי עליו בשבילו הוא כלומר כשהוא בחזקתו:

שחתגור

[כגון אחרי ניסני וקן בכל סגנו אתלתא רוחתא, אחרי ניסני פי' שני לדדי הסכין כ"ג הטלפות]

[ליל ואחרי ניסני וקן בכל סגנו אתלתא רוחתא, אחרי ניסני פי' שני לדדי הסכין כ"ג הטלפות]

[ליל ת.]

[שבת נג. וש"נ]

[ליל ת.]

[ליל דכור אמר]

[פוסקת פ"ל]

[ליל אלעזר]

אוגרת

מסוכסכת

(ראש הסכין)

עיין רש"ל

נוסא ב' ג' קמא סכין

נוסא ד' ג' ד' מ' ו' ז' ח' ט' ד' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' ד' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' ד' ג' ד' ה